

Retningslinjer gitt av Samferdselsdepartementet med hjemmel i Veglovens § 7 - Tekniske krav for riksveg og fylkesveg som skal omklassifiseres eller legges ned.

Ved omklassifisering av riksveg og fylkesveg legges det til grunn at vegen skal tilfredsstillе forskriftskrav og ha en vedlikeholdsstandard som sikrer at vegelementenes tiltenkte funksjon ivaretas. De tekniske kravene nedenfor er fastlagt med dette som utgangspunkt.

Ved omklassifisering skal følgende krav til teknisk standard være ivaretatt:

Tunneler

- Tunnelen skal være rengjort.
- Skadde plate- og betonghvelv og portaler skal være utbedret.
- Løst fjell i tak og vegger skal være sikret.
- Skader på vann- og frostsikring skal være utbedret.
- Manglende brannsikring av PE-skum skal være utbedret.
- Tekniske/elektriske installasjoner skal fungere og være i forskriftsmessig stand.
- Rehabilitering/utskifting av tekniske/elektriske installasjoner skal være gjennomført i den grad dette ville vært nødvendig innen 3 år etter omklassifiseringen.

Dersom rehabilitering/utskifting er nødvendig fra 3-7 år etter omklassifisering, utføres arbeidene av ny vegeier mot vederlag fra avgivende vegeier som utbetales i forbindelse med omklassifiseringen. Vederlaget skal kompensere for slitasjen frem til omklassifiseringen trer i kraft. Størrelsen fastsettes som en andel av totalkostnaden for tiltaket inkl. prosjekterings- og byggherrekostnader som reflekterer forholdet mellom utstyrets brukstid før omklassifisering og estimert restlevetid etter omklassifisering.

- Behov for eventuelle tiltak av hensyn til tunnelsikkerhet skal være gjennomført i samsvar med omtale under «Tunnelsikkerhetsforskriften» nedenfor.

Drenering

- Grøfter skal være rensket dersom 20 % eller mer av opprinnelig dybde er oppslammet.
- Stikkrenner skal være rensket i sin helhet dersom oppslamming overstiger 20 % av høyden i deler av stikkrenna.
- Kummer/sandfang skal være tømt dersom nivået på oppslamming er mindre enn 20 cm under avløp og det skal sikres fritt inn- og utløp.
- Defekte stikkrenner, rør og kummer skal være utbedret.
- Torvkanter eller annet som hindrer vannavrenning fra vegbanen skal være fjernet.

Vegdekker på kjøreveg

- Dersom mer enn 10 % av en ensartet strekning på vegen ventes å få spor dypere enn 25 mm i løpet av 1 år, skal asfaltdekket være utbedret.
- Dersom mer enn 10 % av en ensartet strekning på vegen ventes å få jevnhet dårligere enn 5 mm/meter i løpet av 1 år, skal asfaltdekket være utbedret.
- Sprekker som er bredere enn 10 mm skal være forseglet.
- Hull med tverrmål større enn 10 cm skal være utbedret.
- Krakelerte partier skal være utbedret med grunnlag i særskilt vurdering.
- Grusveger skal ha akseptabel standard mht. tverrrfall, ujevnheter, vaskebrett og hull.
- Grusveger skal ha et dekke med tilstrekkelig tykkelse og kvalitet til at det kan blandes og formes med veghøvel, ikke medfører steinsprut og med god motstandsevne mot dannelse av ujevnheter, vaskebrett og hull.
- Vegskuldre skal være oppfylt i plan med vegbanen.

- Skader/slitasje på andre vegdekker enn asfalt og grusdekke skal ved behov være utbedret basert på særskilt vurdering.

Vegdekke på fortau og gang- og sykkelveger

- Ujevnheter i tverrprofilen større enn 15 mm (målt med 3 meter rettholt) skal være utbedret.
- Ujevnheter i lengdeprofilen større enn 10 mm (målt med 3 meter rettholt) skal være utbedret.
- Sprekker som er bredere enn 10 mm skal være forseglet.
- Krakelerte partier skal være utbedret med grunnlag i særskilt vurdering.
- Hull med tverrmål større enn 3 cm skal være utbedret.
- Skader/slitasje på grusdekke/skulder skal være utbedret med grunnlag i særskilt vurdering.

Støttemurer

- Skader som reduserer støttemurens funksjon skal være utbedret.
- Eventuell graffiti skal være fjernet.

Støyskjerming

- Støyskjermer med skjevheter over 5 cm/meter i forhold til opprinnelig utforming skal være utbedret.
- Støyskjermer med løse/manglende bord skal være utbedret/erstattet.
- Åpninger mellom støyskjerm og terreng skal være utbedret.
- Overflatebehandling av støyskjerm skal være gjort ved behov.
- Forskriftsfestede støyskjermingstiltak skal være utført dersom dette er nødvendig selv om trafikkmengden reduseres etter omklassifiseringen.

Bergskjæringer

- Synlige løse blokker og steiner skal være fjernet eller boltet/sikret i samråd med geologisk ekspertise.

Grøntarealer og skråninger (innenfor vegens eiendomsgrenser)

- Erosjonsskader og andre skader skal være utbedret.
- Kantslått og rydding av vegetasjon skal ved behov være gjennomført i samsvar med gjeldende bestemmelser for ryddebredde og siktsoner.
- Kratt skal ikke være høyere enn 75 cm i etablerte soner for vilttrekk.

Kantstein

- Kantsteinsvis for avvisende kantstein skal være minimum 9 cm.
- Kantsteinsvis for ikke-avvisende kantstein skal være minimum 4 cm.
- Kantsteinsvis for nedsenket kantstein skal være mellom 1 og 2 cm.

Rekkverk

- Stolper eller skinner skal være utbedret dersom de har skader som reduserer styrken.
- Skjevheter, målt som avvik topp rekkverkstolpe eller som utbøying i forhold til opprinnelig rekkverkslinje, skal være mindre enn 10 cm.
- Rekkverkshøyden skal ikke være redusert med mer enn 10 cm, eller økt med mer enn 5 cm i forhold til opprinnelig rekkverkshøyde (normalt 75 cm).
- Rekkverksavslutninger skal ha trafikksikker utforming.

Gjerder, inkl. viltgjerder og trafikkjerder

- Større skjevheter skal være utbedret.
- Skader skal være utbedret.

Veglys

- Alle elektriske komponenter skal fungere og være i forskriftsmessig stand.
- Skjevheter på lysmaster større enn 3 cm/meter skal være utbedret.
- Skjevheter på lysarmatur som medfører redusert funksjon skal være utbedret.
- Lamper skal være skiftet dersom lysstyrken er mindre enn 80 % av opprinnelig lysstyrke.

Vegoppmerking

- Oppmerking av midtlinje og kantlinje skal være utbedret dersom mer enn 20 % per km er bortslitt.
- Oppmerking av linjer mellom kjørefelt skal være utbedret dersom mer enn 25 meter sammenhengende linje er bortslitt.
- Oppmerking av gangfelt skal være utbedret dersom mer enn 50 % av bredden på to eller flere striper er bortslitt.
- Annen oppmerking og symboler skal være utbedret dersom mer enn 20 % er bortslitt (vurdert enkeltvis).

Kantstolper

- Brukne kantstolper skal være erstattet.
- Skjevheter større enn 5 cm/meter skal være rettet opp.
- Reflekser som mangler skal være erstattet.

Skilt

- Skilt skal være synlige og lesbare (dag og natt) på minst 100 meters avstand i soner med fart større enn 60 km/t.
- Skilt skal være synlige og lesbare (dag og natt) på minst 70 meters avstand i soner med fart mindre/lik 60 km/t.
- Skjevheter større enn 3 cm/meter skal være utbedret.

Bruer og kaier

- Med grunnlag i en hovedinspeksjon utført mindre enn 2 år før omklassifisering, skal bru/kai være vedlikeholdt til normal standard i forhold til bruas/kaia's alder, restlevetid og den funksjon brua/kaia får etter omklassifiseringen. For svært gamle bruer/kaier med liten restlevetid kan det være aktuelt å vurdere alternative løsninger.
- Eventuell graffiti skal være fjernet.

Universell utforming

- Vegelementer som er universelt utformet, skal være utbedret dersom det er nødvendig for å opprettholde opprinnelig funksjon.

Annet

- Toalett- og servicebygg, benker, bord, lekeapparater, søppeldunker, leskur, sykkelstativ og annet utstyr/møblering skal være i god stand.
- Spesielle områder med beplantning og/eller utsmykning skal være godt vedlikeholdt, eventuelt i hht. særskilt skjøtselsplan dersom det foreligger.

Spesielle forhold som kan utløse tiltak

Dersom det kan dokumenteres at veg som skal omklassifiseres vil få urimelig høye ekstra-kostnader til hyppig dekkevedlikehold/reasfaltering eller reparasjoner pga. bærelag som er svekket over tid, kan det være aktuelt å forsterke bærelaget. Dersom slike tiltak vurderes, skal en særskilt vurdering gjennomføres og dokumenteres. I saker som gjelder riksveg skal faglige råd innhentes fra Vegdirektoratet før det besluttes om tiltak skal gjennomføres eller ikke.

Skader på veg og/eller naboeiendommer pga. smeltevann, snøsmelting og store nedbørs-mengder skal utbedres. Det forutsettes at problemene er godt kjent, problemene oppstår ofte og de kan utbedres med vedlikeholdstiltak som grøfting, utskifting/supplering av stikkrenner, stabilisering av skråninger og lignende.

Tunnelsikkerhetsforskriften

Ved omklassifisering av riksveg til fylkesveg og til kommunal veg i Oslo legges det til grunn at tunneler skal tilfredsstillere kravene i Tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesvegnettet og kommunalt vegnett i Oslo. Vurdering av behov for eventuelle tiltak skal ta hensyn til endring i trafikkmengde som følge av omklassifiseringen.

Kravene i Tunnelsikkerhetsforskriften er ikke bindende ved omklassifisering til kommunal veg. Tiltak skal likevel gjennomføres i den grad det er nødvendig for å sikre tilfredsstillende sikkerhetsnivå tilpasset tunnelens nye funksjon, trafikkmengde og ny vegeiers kapasitet til å ivareta fremtidig drift, vedlikehold, rehabilitering og utskifting av utstyr.

Fravik ved omklassifisering av fylkesveg

Samferdselsdepartementet kan i enkeltsaker godkjenne fravik fra tekniske krav dersom det skulle foreligge spesielle grunner for det.

Nedlegging av riksveg og fylkesveg

Når vegen nedlegges som offentlig veg og veggrunnen blir tatt over av private, stilles det ikke tekniske krav til standard dersom de private ønsker å bruke den nedlagte vegen.

Hovedregelen er at vegen og dens konstruksjoner fjernes og at vegområdet tilpasses stedlige forhold (natur).

Dersom staten eller en fylkeskommune beholder nedlagt veg, vil vegområdet bli tilpasset de formål det skal tjene, eventuelt at vegområdet sikres i nødvendig grad med tanke på fremtidig bruk.

Økonomisk tilskudd

Dersom veg som skal omklassifiseres skal oppgraderes/ombygges av ny vegeier, kan det utbetales tilskudd i stedet for å utbedre vegen. Tilskuddet kan tilsvare helt eller delvis kostnadene med utbedring i samsvar med de tekniske krav i disse retningslinjene. Avhengig av vegens tilstand og tidspunktet for oppgradering/ombygging kan det være nødvendig å gjennomføre noen tiltak av hensyn til sikkerhet før omklassifisering kan tre i kraft. Dette kommer i så fall til fradrag ved beregning av tilskuddets størrelse.

I saker som gjelder riksveg fastlegges tilskuddets størrelse av Samferdselsdepartementet eller av Vegdirektoratet ved delegasjon. Tilskuddet kommer til utbetaling når arbeidene er utført i samsvar med forutsetningene for avtalen om tilskudd.

Saksbehandling

Før det kan besluttes hvilke tiltak som skal gjennomføres med grunnlag i retningslinjene, skal ny vegeier gis mulighet til å uttale seg.

Statens vegvesen ved regionvegkontorene bestemmer hvilke tiltak som skal gjennomføres før omklassifisering eller nedlegging av riksveg iverksettes. Fylkeskommunene bestemmer på tilsvarende måte når det gjelder omklassifisering eller nedlegging av fylkesveg.

Avgjørelsen om hvilke tiltak som skal gjennomføres før omklassifisering kan tre i kraft, kan påklages til Vegdirektoratet og til fylkeskommunalt klageorgan for henholdsvis riksveg og fylkesveg.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet, 26. mai 2017